

Meggyalázott demokrácia

L. SIMON LÁSZLÓ

ÍRÓ, MINISZTERI BIZTOS,
A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
FOIGAZGATÓJA

A történelmet szemlézőknek, a történeti folyamatokat elemzőknek, sőt még maguknak a történelmet formálni igyekvő politikusoknak is érthető szándékuk a történelem szakaszolása, korszakokra bontása. Ez sokszor megoldhatatlannak tűnő feladatok elé állítja a történetírókat. Ahogy Hajnal István írja a Szekfű Gyula – Hóman Bálint – Kerényi Károly szerkesztette, *Egyetemes történet* című világtörténelmi mű előszavában: „A közhiedelemben természetesnek tartott korszakok s határkövekként ismert évszámok alapján véve mesterséges, kényszerű kereteket alkotnak, amelyekbe csak önkényesség árán lehet az anyagot teljesen elhelyezni. Mert hiszen a történelmi erők és szellemi áramlatok lefolyása – az egység megbontása nélkül – mesterséges keretbe egyáltalán nem szorítható. A dolgok összefüggése, az események gyökereinek szétágazása, továbbá az a körülmény, hogy az azonos történelmi erők a tér és idő koordináta-rendszerén nem mindig esnek egybe, a történetíró minduntalan a felvett szálak elejtésére és korábbi szálak továbbkövetésére utalja.”

„A korszakolás örök, leküzdhetetlen akadályai” ellenére mindig kijelöljük azokat a határpontokat, amelyek segítenek bennünket a történelem megértésében, leírásában, tanításában. Úgy tűnhet, minél távolabb van tőlünk egy időszak, annál inkább látszik egyértelműnek egy-egy mesterséges szakaszhatár. A történelemben folyamatos a változás, egyes dolgoknak mégis jól leírhatók a kezdeti és a záró időpontjai, például egy kormány megbízatásáé vagy éppen egy hadüzenettel és kapitulációval keretezett háborúé. Az utóbbi évtizedekben két ilyen markáns határpont látszik kikristályosodni: a kommunista diktatúra összeomlásának időszakáé, amit rendszerváltásnak is neveznek, illetve a két évtizeddel későbbi, az új alkotmányos berendezkedést demokratikus eszközökkel megteremtő, Orbán Viktor nevéhez köthető időszak megalapozását jelentő választásé. 2010 szakaszhatár mivoltát akarva-akaratlanul még az Orbán Viktor politikáját leghatá-

rozottabban elvetők is elismerik: a 2022-es választási kampány téjténe is azt tekinti az ellenzék, hogy sikerül-e neki „Orbán rendszerét leváltani”.

A nemzet múzeumában ezért gondoljuk úgy, hogy a néhány év alatt teljesen megújítandó, vizualításban erőteljesen korszerűsítendő állandó kiállításunk nem érhet véget 1990-nél, ahogyan azt a jelenlegi kiállításon láthatjuk, hanem egészen 2010-ig fel kell dolgoznia nemzetünk történelmét. Annak pedig – legnagyobb sajnálatunkra – része az 1956-os forradalom és szabadságharc ötvenedik évfordulóján rendezett

megemlékezésről hazafélj igyekvő, Gyurcsány Ferenc kormányfő hazudása miatt tüntető tömeg leverése: a demokrácia szocialista hatalom általi meggyalázása. A történészek feladata ennek hiteles feldolgozása, ami nem lesz könnyű, hiszen az elkövetők közöttünk élnek, s ugyanúgy aktív politikusok maradtak, mint a rendszerváltozás utáni években a diktatúra működtetőinek jelentős része, élükön a forradalom leverésében szerepet vállaló Horn Gyulával. Érthető, hogy az egykori bűnösök a hiteles történeti narratívát átírnak, önmaguk szerepét átszíneznék, s hogy

bőszítik őket a saját értelmezésüktől eltérő valóság-magyarzatok – legyenek azok művészeti, dokumentarista vagy történészi olvasatok. Gyurcsány és környezete például a legszigoribban megakadályozná a 2008-os eseményeket feldolgozó játékfilm vetítését.

1956 szelleme azonban azt kívánja, hogy a tudomány, az ismeretterjesztés és a művészet eszközeivel szabadon, bátran és hitelesen tárjuk fel a közelmúlt történelmi eseményeinek dokumentumait és interpretációit: jogunk van ugyanis tudni, mi történt velünk 1990 és 2010 között, hogy miként rontott a kommunista reflexeket levedleni képtelen gyurcsányista hatalom a saját népére. Ezért rendezünk az előttünk álló hetekben *Meggyalázott demokrácia* címmel szabadtéri kiállítást a Múzeumkert kerítésén, hogy mindenki lássa, milyen törékeny érték a demokrácia, s hogy nem bízhatjuk azokra, akik ötven évvel a forradalom után vérbe akarták fojtani. |m|

**„Törékeny érték
a demokrácia,
nem bízhatjuk
azokra, akik
ötven évvel
a forradalom
után vérbe
akarták fojtani”**